

ПАМ'ЯТІ

До 120-річчя від дня народження Бурлаченка Георгія Андрійовича (1894–1967)

Доктор медичних наук, професор, Георгій Андрійович Бурлаченко, чудовий лікар, талановитий педагог та вчений, приваблива і чуйна людина, народився 8 січня 1894 року.

Вся лікарська, наукова, педагогічна та громадська діяльність Г. А. Бурлаченка була тісно пов'язана з Харківським медичним інститутом (ХМІ).

Родом із селянської родини Маріупольського повіту Катеринославської губернії, Г. А. Бурлаченко закінчив у 1907 році сільську школу, а в 1914 році — чоловічу гімназію в м. Бердянську.

Недавній вільнонайманий гарматний фесерверкер 51-ї артилерійської бригади, він у 1920 році

вступив до Харківського медичного інституту, який закінчив через 5 років, захистивши при цьому реферат на тему «Рентгенодіагностика стенозів товстої кишки» для затвердження звання лікаря.

Навчаючись в інституті, Г. А. Бурлаченко працював бібліотекарем, колов дрова приватним домовласникам, підвищував свої знання в студентському науковому гуртку у проф. М. П. Трінклера. Закінчивши інститут, три роки працював ординатором кафедри рентгенології ХМІ, а з 1929 по 1941 р. — асистентом.

Одночасно з 1929 по 1941 р. Г. А. Бурлаченко був завідуючим рентгенкабінетом інституту

фізкультури із 1932 по 1941 р. — рентгенівським сектором клінік ХМІ.

В довоєнний період наукові інтереси Г. А. Бурлаченка були спрямовані на вивчення рентгенологічним методом стану серця. Цьому розділу рентгенодіагностики — рентгенокардіології — присвячені основні наукові публікації того часу і дисертація на ступінь кандидата медичних наук під назвою «Визначення об'єму серця рентгенологічним методом», захищена в 1938 році.

Частина праць довоєнного періоду присвячувалася вивченню рентгенологічним методом змін серця у спортсменів. Георгій Андрійович займався тоді також створенням нової техніки, розробив універсальний кімограф, томографічну приставку. Потяг до раціоналізації був йому притаманий все життя.

З початком Великої Вітчизняної війни висококваліфікований лікар-рентгенолог, кандидат медичних наук, старший науковий співробітник Г. А. Бурлаченко став до лав медичних працівників, які надавали допомогу пораненим на полях боїв. На посаді начальника рентгеновідділення евакошпиталю він пройшов дорогами війни з військами Південного, Брянського, Прибалтійського фронтів. За виявлені відвагу й мужність, великі організаторські здібності та умілі дії по обслуговуванню поранених майора медичної служби Г. А. Бурлаченка нагороджено орденом Вітчизняної війни і медалями.

Навіть на полях боїв він не полишав наукових пошуків, займався раціоналізацією рентгенологічних досліджень. Зроблені ним конструктивні зміни штатива рентгенодіагностичних апаратів дозволили обстежувати тяжкохворих у зручному для них положенні тіла. На конференції лікарів Прибалтійського фронту в 1944 році Г. А. Бурлаченко зробив доповідь «Організація та методика роботи рентгеновідділення фронтового евакошпиталю», тема якої на той час була дуже злободенною, тому що ще М. І. Пирогов стверджував, що не медицина, а адміністрація і організація вирішують успіх допомоги пораненим.

Закінчилась Велика Вітчизняна війна, країна приступила до відновлення. 1945 року Георгій Андрійович — завідувач рентгеновідділення клінік Харківського медичного інституту і залишається на цій посаді до перетворення клінік інституту в обласну лікарню. До 1948 року

Г. А. Бурлаченко поєднує свою роботу з виконанням обов'язків доцента кафедри рентгенології Інституту удосконалення лікарів, а з 1946 по 1950 рік завідує курсом рентгенології Харківського медичного інституту. В 1947 році Г. А. Бурлаченка затверджено у званні доцента, а з 1950 року — завідувача кафедри рентгенології Харківського медичного інституту.

В цей час настала друга перерва в його роботі в інституті, оскільки 8 січня 1949 року, згідно з Наказом МОЗ СРСР, Г. А. Бурлаченко було звільнено з роботи у зв'язку з направленням у розпорядження лікувально-санаторного управління Кремля. Побутова травма не дала змоги виконати цей наказ, і в тому ж 1949 році він повернувся до інституту. В цей період Г. А. Бурлаченко почав проводити наукові дослідження по використанню методу томографії при абсцесах легень. Він надрукував результати своїх досліджень, а в 1952 році захистив дисертацію «Абсцеси легень (клініко-рентгенологічне дослідження)» на ступінь доктора медичних наук.

У 1954 році кафедра рентгенології, очолювана професором Г. А. Бурлаченком, була перетворена на кафедру рентгенології та медичної радіології у зв'язку з тим, що в медичних вузах було впроваджено викладання радіології. Під керівництвом професора Г. А. Бурлаченка кафедра проводила велику педагогічну роботу, здійснювала наукові дослідження з рентгенології та радіології, займалася рентгенодіагностичними та радіологічними дослідженнями хворих в обласній лікарні.

При цьому талановитий педагог і вчений високої ерудиції проф. Г. А. Бурлаченко не відмовляв у порадах та допомозі лікарям різних лікувальних установ. Харкова й області. Георгій Андрійович щедро віддавав свої сили вихованню і науковому розвитку молоді.

Під його керівництвом було виконано та захищено 19 дисертацій з рентгенології та радіології на вчені ступені кандидата та доктора медичних наук.

За заслуги у підготовці фахівців та розвиток науки в 1961 році його було нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора, а також почесним знаком «Відмінник охорони здоров'я».

Професор Г. А. Бурлаченко часто виступав з науковими доповідями на засіданнях Харківського наукового медичного товариства, був

активним учасником республіканських і Всесоюзних з'їздів рентгенологів і радіологів, проводив велику громадську роботу в Харківському медичному інституті і поза ним — був членом Вченої ради МОЗ УРСР, ревкомісії правління Всесоюзного товариства рентгенологів та радіологів (з 1956 по 1964 р.), правління Українського товариства рентгенологів і радіологів (з 1956 року), правління Харківського наукового медичного товариства (ХНМТ), був заступником голови і головою Харківського наукового товариства рентгенологів і радіологів у складі ХНМТ.

Цій багатогранній і неспокійній людині завжди було притаманне відчуття нового, він невпинно займався пошуками кращих шляхів для розвитку улюбленої рентгенології і радіології. Його настанови і зараз є тими віхами, за якими працює кафедра радіології та радіаційної медицини Харківського національного медичного університету та його численні учні.

*Кафедра радіології та радіаційної медицини
Харківського національного
медичного університету*

*Редколегія
«Українського радіологічного журналу»*